

ΙΟΣ

ios@enet.gr / www.iospress.gr § ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΙ: ΤΑΣΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΡΙΜΗΣ, ΑΝΤΑ ΨΑΡΡΑ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΡΑΣ

Η δικάωση ενός αγώνα

Τρία χρόνια μετά το συμβολικό χτίσιμο της εισόδου της πρυτανείας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης από φοιτητές που διαμαρτύρονταν για την ιδιωτικοποίηση της σίτισής τους και τη δίωξη ενός συμφοιτητή τους, η ελληνική Δικαιοσύνη έρχεται ν' αναγνωρίσει τη νομιμότητα τόσο της κινητοποίησης όσο και των αιτημάτων τους.

Τα γεγονότα είναι γνωστά στους αναγνώστες του «Ιού» από παλιότερο δημοσίευσμά μας («Catering, παιδεία, ελευθερία», «Κ.Ε.» 3/12/2006):

**Εν έτει 2005 το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ανέθεσε τη σίτιση των φοιτητών σε συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, αντί για το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας που ήταν υπεύθυνο μέχρι τότε.

**Οι φοιτητές διαφώνησαν μ' αυτή τη ρύθμιση και προχώρησαν σε κινητοποιήσεις, εκφράζοντας ταυτόχρονα την αλληλεγγύη τους στους εργαζόμενους του ΕΙΝ, που έμεναν στον αέρα.

**Τοπικό κανάλι και δημοσιογράφος -που επαιρόταν ότι «μιλά με τη φιλοσοφία του πεζοδρομίου»- ξεσάλωσαν με ύβρεις κατά των διαμαρτυρούμενων φοιτητών και υπέρ των επιλογών της πρυτανείας. Ένας φοιτητής, ο Λευτέρης Μπέτσης, μέλος της ΕΑΑΚ, παρενέβη στην εκπομπή για να υπερασπίσει το σύλλογό του (15/11/2005).

**Εναν ολόκληρο χρόνο μετά (14/1/ 2006), κι ενώ τα ΑΕΙ συγκλονίζονταν από το μεγαλειώδες κίνημα που απέτρεψε τη συνταγματική αναθεώρηση του άρθρου 16, ο τότε αντιπρύτανης του ΔΠΘ Αθανάσιος Καραμπίνης έκανε αγωγή στο φοιτητή για «συκοφαντική δυσφήμιση», ζητώντας αποζημίωση 200.000 ευρώ και την επιβολή προσωπικής κράτησης ενός έτους αν ο φοιτητής δεν ανακαλέσει την «προσβολή».

Η πρωτοφανής αυτή για πανεπιστημιακό περιβάλλον δίωξη προκάλεσε έντονες αντιδράσεις των φοιτητών, με αποκορύφωμα το συμβολικό εκ μέρους τους χτίσιμο της πόρτας της Πρυτανείας (29/11/2006). Το γεγονός μεταδόθηκε τηλεοπτικά και, με πρωτοβουλία βουλευτών της Ν.Δ. και την υπόγεια συνδρομή των πρυτανικών αρχών του ΔΠΘ, οδήγησε σε δίωξη εναντίον 6 φοιτητών (μεταξύ τους και ο ίδιος ο Μπέτσης) για τα αδικήματα της παράνομης βίας, της διατάραξης οικιακής ειρήνης και της διακεκριμένης φθοράς. Η υπόθεση εκδικάστηκε στις 27 του περασμένου Οκτωβρίου και κατέληξε στην πανηγυρική αθώωση των φοιτητών απ' όλες τις κατηγορίες.

Ούτε οι ίδιοι οι κατηγορούμενοι, ούτε οι φοιτητές που κατέθεσαν ως μάρτυρες υπεράσπισης αρνήθηκαν τη συμμετοχή τους σ' αυτή τη δυναμική μορφή διαμαρτυρίας. Τη θεώρησαν, αντίθετα, ως το μόνο όπλο που είχαν για να υπερασπιστούν την ουσία του πανεπιστημιακού ασύλου: το να μην καταλήγουν, δηλαδή, οι εσωτερικές έριδες των ΑΕΙ στα δικαστήρια - και δη με τη μορφή εξοντωτικών αγωγών, που ανάγουν την «τιμή» ενός αντιπρύτανη σε κουδουνιστά ευρώ. Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και η κατάθεση του μάρτυρα υπεράσπισης, καθηγητή Ιατρικής στο ΑΠΘ και βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ, Τάσου Κουράκη, ενώ ο καθηγητής του Πολυτεχνείου Βασίλειος Παπαδόπουλος ήταν ακόμη κατηγορηματικότερος: «Οι κατηγορούμενοι είναι δικοί μου φοιτητές και είναι αριστούχοι. Έχουν ιδανικά και ξέρουν να αγωνίζονται γι' αυτά. Είδαν το δημόσιο πανεπιστήμιο να καταρρακώνεται και με μια συμβολική κίνηση προσπάθησαν να αντιδράσουν. Αν ήμουν φοιτητής και μάθαινα ότι αναγνωρίζουν τα ιδιωτικά κολέγια και ιδιωτικοποιούν τη σίτισή μου, και γω το ίδιο θα έκανα».

Η αθωωτική απόφαση του δικαστηρίου έχει έτσι ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αφού δεν στηρίζεται σε αμφιβολίες για τη διάπραξη της διωκόμενης ενέργειας από τους κατηγορούμενους, αλλά αναγνωρίζει τη νομιμότητα της αντίδρασής τους τόσο για τη δίωξη του συμφοιτητή τους όσο και για την ιδιωτικοποίηση της σίτισής τους.

«Το γεγονός ότι υπήρχαν δύο συμβάσεις για τον ίδιο αριθμό φοιτητών και για την ίδια χρονική περίοδο», διαβάζουμε, «προκάλεσε έντονο προβληματισμό μέσα στους φοιτητές, οι οποίοι ήθελαν

να παραμείνει η σίτιση στο ΕΙΝ, αντιδρώντας σε κάθε μορφή ιδιωτικοποίησης της παιδείας. Οι φοιτητές της Ξάνθης και της Κομοτηνής, υπερασπιζόμενοι το κεκτημένο δικαίωμά τους για δημόσια και δωρεάν σίτιση για όλους τους φοιτητές, μέσα από ιδιαίτερα μαζικές Γενικές Συνελεύσεις πήραν αποφάσεις για δυναμικές κινητοποιήσεις (τρίμηνη κατάληψη της λέσχης, πορείες, παραστάσεις διαμαρτυρίας κ.τ.λ.), μεταξύ δε αυτών κατήγγειλαν στα ΜΜΕ τις ενέργειες αυτές του αντιπρύτανη Αθανασίου Καραμπίνη».

Όσο για την αγωγή, «η κίνηση αυτή του αντιπρύτανη γέννησε ακόμα μεγαλύτερες αντιδράσεις από το φοιτητικό κίνημα, καθόσον το σύνολο των φοιτητών πίστευε ότι ο συμφοιτητής τους, που ομιλούσε ως εκφραστής τους, "στοχοποιείται" και επιλέχθηκε από τον αντιπρύτανη για να στιγματιστεί ποινικά και να εξοντωθεί οικονομικά».

Ενδιαφέρον είναι και το σκεπτικό με βάση το οποίο αίρεται ο καταλογισμός του αξιόποινου του χτισίματος της πρυτανείας, με την παραδοχή ότι στο μυαλό των φοιτητών επρόκειτο για διαδεδομένη -και νόμιμη- εθιμική πρακτική συλλογικής διαμαρτυρίας: «Ο σύλλογος των φοιτητών αποφάσισε αυτή την ενέργεια έχοντας την πεποίθηση ότι εντάσσεται σε συνήθεις πρακτικές που χρησιμοποιούν οι διαμαρτυρόμενοι και δη οι φοιτητές προκειμένου να δείξουν πως δεν συμφωνούν με κάποιες αρχές ή αποφάσεις που εφαρμόζονται στον πανεπιστημιακό χώρο, θεωρώντας ότι πρόκειται για συνήθη συμβολική μορφή διαμαρτυρίας. Αντίστοιχες ενέργειες έχουν λάβει χώρα α) από διαμαρτυρόμενους οικοδόμους, στις 16/10/08, με το χτίσιμο της πόρτας του Δημαρχείου Ναυπάκτου, ενώ ανάλογη απόφαση είχαν πάρει στις 13/3/09 και οι εργαζόμενοι του οικοδομικού κλάδου για συμβολικό χτίσιμο της πόρτας της νομαρχίας, β) από φοιτητές του γεωπονικού Πανεπιστημίου στις 6/6/07, οι οποίοι εξέφρασαν την αντίδρασή τους στην απώλεια της εξεταστικής με συμβολική κατάληψη της πρυτανείας και συμβολικό κτίσιμο του ΕΛΚΕ, γ) από το σύλλογο φοιτητών της Πανεπιστημιακής Μονάδας της Μυτιλήνης που αποφάσισε ως μορφή κινητοποίησης το συμβολικό κτίσιμο του γραφείου διασύνδεσης στο κτίριο της πρυτανείας, δ) από πρώην εργαζόμενους της τεχνικής εταιρείας Βροντάδου, που προέβησαν στις 10-8-2006 στο συμβολικό κτίσιμο της πόρτας του Δημαρχείου Ομηρούπολης Χίου».

Για τον ίδιο τον τοίχο που έκλεισε το γραφείο του αντιπρύτανη, η απόφαση εξηγεί (βασισμένη σε μεγάλο βαθμό σε καταθέσεις πανεπιστημιακών που είχαν κληθεί ως μάρτυρες κατηγορίας) ότι με τίποτα δεν μπορεί να θεωρηθεί «διακεκριμένη φθορά» και -το κυριότερο- ότι, αν δεν κατεδαφίστηκε αμέσως μετά το χάπενινγκ, αυτό ήταν ευθύνη όχι των φοιτητών αλλά των ίδιων των πρυτανικών αρχών και του τρόπου λειτουργίας τους:

«Όπως κατατέθηκε από το σύνολο σχεδόν των μαρτύρων επρόκειτο για μια απλή -ασήμαντη- κακότεχνη και πρόχειρη κατασκευή (που μάλιστα αποτέλεσε αντικείμενο αστεϊσμού μεταξύ των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας), η οποία μπορούσε εύκολα να καθαριθεί και να απομακρυνθεί αμέσως μετά την ολοκλήρωσή της ώστε να επαναλειτουργήσει το γραφείο του αντιπρύτανη, πλην όμως για γραφειοκρατικούς λόγους παρέμεινε για δύο ακόμη μέρες, οπότε και οι υπάλληλοι της τεχνικής υπηρεσίας του ΔΠΘ γκρέμισαν την κατασκευή χωρίς να προκληθεί κάποια φθορά στις πόρτες».

Κυρίως όμως το δικαστήριο παραδέχθηκε ότι αυτή η «ακραία» αντίδραση υπήρξε αποτελεσματική όσον αφορά το στόχο που επιδίωκε - την ανάκληση της εξωφρενικής δίωξης του φοιτητή που τόλμησε να υπερασπιστεί δημόσια το σύλλογό του: «Οι κινητοποιήσεις δεν συνεχίστηκαν, αφού ο αντιπρύτανης παραιτήθηκε της αγωγής που είχε ασκήσει κατά του 2ου κατηγορουμένου και ανεκάλεσε τη μήνυση εναντίον του για συκοφαντική δυσφήμιση, μετά τις αμοιβαίες εξηγήσεις που δόθηκαν, με αποτέλεσμα να εκτονωθεί η κατάσταση και να επέλθει ηρεμία και ειρήνη στο χώρο του Πολυτεχνείου».

Τέλος καλό, όλα καλά; Όχι ακριβώς: δύο βδομάδες μετά την πανηγυρική αθώωση των φοιτητών, στις 12 Νοεμβρίου 2009, ο εισαγγελέας άσκησε έφεση κατά της απόφασης.

Όχι φυσικά ο εισαγγελέας της έδρας, που είχε ζητήσει -κι αυτός- την απαλλαγή των κατηγορουμένων από όλες τις κατηγορίες, αλλά ο εισαγγελέας Εφετών Θράκης από τη γειτονική Κομοτηνή. Ο δρόμος για την έμπρακτη κατοχύρωση του πανεπιστημιακού ασύλου φαίνεται πως θα είναι αρκετά μακρύς. *